

betragtninger over vesteuropæiske lande måske været tilbøjelig til at undervurdere religionen som geografisk faktor, må man med denne skildring af Irland i erindring revidere sin opfattelse. For den, der ikke i forvejen er fortrolig med emnet, må bogens beretninger virke frapperende.

Axel Schou.

Edgar Lehmann: Indien, Entwicklung seiner Wirtschaft und Kultur.

Historisch-geographisches Kartenwerk. Verlag Enzyklopädie, Leipzig 1958. 28 × 43 cm. DM 55,00.

Kortværket består af 16 løsblade med ialt 86 kort samt en beskrivelse på 10 sider. Godt halvdelen af kortene behandler befolkningsmæssige og administrative forhold (indvandring, den territoriale udvikling, befolkningstæthed, bebyggelse, religion m. m.), medens resten omhandler erhvervene og dertil knyttede forhold (kunstvandede områder, ejendomsforhold m. m.).

Gennem disse kort forsøger man at belyse udviklingen af de mange forskellige sider af Forindiens demografiske og erhvervsmæssige tilstande fra de ældste tider og frem til 1951 (sidste år for mange offentlige tællinger). Dog koncentrerer man sig om at vise tilstandene i 1901, 1931 og 1951 på de kort, der er fremstillet efter rene statistiske oplysninger. Hvert enkelt kort indeholder et væld af oplysninger, men man kunne sikkert have opnået et ligeså godt resultat ved at sortere emnerne lidt mere, så man undgik det meget store antal symboler (op til 64 på et kort). Det er interessant at se afgrødernes svingende udbredelse gennem det sidste århundrede, men man savner her en redegørelse for det kriterium, hvorefter denne udbredelse er angivet.

Kr. M. Jensen.

W. G. Kendrew: Climatology. Treated mainly in relation to distribution in time and place. 2. edt. 1957. Oxford University Press. 15 × 23 cm. 400 s. 42 sh.

Denne bog udkom første gang i 1949 som en omarbejdelse af Kendrews »Climate« og indeholder en række ny oplysninger, medens de fleste illustrationer går igen. I denne udgave er bevægelserne i de øvre dele af troposfæren berørt på enkelte punkter, men Kendrew holder sig ellers til observationerne ved jordoverfladen og til behandlingen af de klimatiske elementer ud fra det synspunkt, at klimatologien skal beskrive en del af naturmiljøet, og at de fysiske forklaringer på elementernes udformning tilhører meteorologien. Man finder her en gennemgang af klimaelementernes regionale fordeling med anvendelse af mange gode eksempler til belysning af klimaet i

Jordens forskellige egne. Som afslutning bringes en kort gennemgang af Sudanklimaet (ydre tropeområder), det mediterrane klima og vestenvindsområdernes klima som typiske eksempler på klima-regioner med store forskelle mellem de enkelte årstider.

Kr. M. Jensen.

Danske Voldsteder. Fra Oldtid til Middelalder. Vilh. la Cour og Hans Stiesdal: Thisted amt. Udgivet af Nationalmuseet 1957. 349 s. ill.

Med dette værk starter Nationalmuseet en ny publikationsserie, der skal belyse den særlige side af dansk arkæologi og historie, som voldstederne repræsenterer. Foruden de sædvanlige historiske kilder bygger arbejdet væsentligt på prof. Conrad Engelhardts undersøgelser fra hans herredsrejser i årene 1873—80 samt på de systematiske registreringer og opmålinger af landets voldsteder, der fandt sted i begyndelsen af dette årh. under ledelse af museumsinspektør P. Hauberg, der som assistent havde daværende stud. mag. Vilh. la Cour. Det er disse grundlæggende studier, der i årene 1952—57 er blevet fulgt op og på forskellig måde kompletteret af forfatterne til nærværende værk.

Når Thisted amt er valgt til at udgøre første bind, beror det vel næppe så meget på, at denne landsdel er rigere på voldsteder end andre dele af Danmark, men snarere fordi voldstederne er ene om at repræsentere middelalderens adelsvælde i Thisted amt, hvor herregårde i østdansk forstand er så fåtallige (Højris, Tandrup, Damsgård, Blistrup).

Det er et overordentligt stort og betydningsfuldt arbejde, Vilh. la Cour og Hans Stiesdal her har påtaget sig og løst tilfredsstillende, såvidt som tid og midler har tilladt det. Man må håbe, at der engang må kunne skaffes yderligere midler, så at der kan føjes endnu flere profilgravninger af voldstederne til, for endnu er der en række uløste spørgsmål at tage fat på, dels en nøjere forståelse af opbygningen af disse gamle befæstningsanlæg, og dels en mere exakt datering, enten gennem fund eller gennem C.-14 bestemmelser. Men det er Vilh. la Cours og Hans Stiesdals store fortjeneste, at voldstederne i Thisted amt nu er opmålt ved hjælp af et detailleret fladenivellement, og hvor dette heller ikke har slået til, trods kurvernes tæthed (25 cm), da at have taget et af arkæologiens nyeste hjælpemidler, luftfotograferingen, i brug. De i værket gengivne luftfotografier er optaget med stor dygtighed af Hans Stiesdal, og reproduktionerne er strålende, ikke mindst billedet af Torp (s. 71), ligesom andre fotografier afslører ting, der ellers vanskeligt kunne være konstateret fra jorden